

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Загальні правила поведінки

Здобувач освіти приходять до школи за 15-20 хвилин до початку занять, чистий і охайний, займає своє робоче місце з першим дзвінком, готує все необхідне навчальне приладдя.

Не можна приносити на територію школи з будь-якою метою й використовувати будь-яким способом зброю, в т.ч. ножі, вибухові, вогненебезпечні речовини; спиртні напої, сигарети, наркотики та інші одурманюючі засоби й отрути.

Забороняється вживання непристойних виразів і жестів.

Не можна без дозволу педагогів (за узгодженням з батьками) йти зі школи та її території в урочний час.

У разі пропуску занять до 3-х днів учень зобов'язаний пред'явити класному керівнику довідку або записку від батьків (осіб, що їх замінюють) про причину відсутності на заняттях. У разі пропуску більше трьох днів учень зобов'язаний представити довідку з медичної установи.

Здобувач освіти школи повинен виявляти повагу до старших, піклуватися про молодших. Школярі поступаються дорогою дорослим, старші – молодшим, хлопчики – дівчаткам.

Поза межами закладу освіти учні поводяться скрізь і усюди так, щоб не принизити свою честь і гідність, не заплямувати добре ім'я школи.

Здобувач освіти бережуть майно школи, акуратно ставляться як до свого, так і до чужого майна, дотримуються чистоти і порядку на території школи.

До учнів, які привласнили чужі речі, будуть застосовані дисциплінарні стягнення. У разі спричинення збитку чужому майну, батьки учнів, які заподіяли збиток, несуть матеріальну відповідальність.

Здобувач освіти, які знайшли втрачені або забуті, на їхню думку, речі, повинні здати черговому, який знаходиться на першому поверсі закладу освіти.

Фізична конфронтація, залякування і знуцання є неприпустимими формами поведінки.

Не дозволяється користуватися плеєром, мобільним телефоном іншими гаджетами на уроках.

Здобувач освіти зобов'язаний виконувати домашні завдання в терміни, встановлені шкільною програмою.

На першу вимогу вчителя слід пред'являти щоденник.

Щодня вести запис домашніх завдань в щоденнику, гаджетах.

Приносити на заняття всі необхідні підручники, зошити, письмове приладдя, інструменти, робочий і спортивний одяг.

Поведінка здобувачів освіти на уроках

Під час уроку не можна шуміти, відволікатися самому і відволікати інших товаришів від занять розмовами, іграми й іншими справами, що не стосуються уроку.

Якщо під час занять здобувачу освіти необхідно вийти з класу, то він повинен

попросити дозволу у вчителя, піднявши руку.

Якщо здобувач освіти хоче поставити питання вчителеві або відповісти на питання вчителя, він піднімає руку.

Під час уроку учень має право ставити питання вчителеві, якщо не зрозумів матеріал під час пояснення.

Учень має право в коректній формі обстоювати свій погляд і свої переконання при обговоренні різних спірних і неоднозначних питань.

Поведінка здобувачів освіти в на перервах

Під час перерви здобувач освіти зобов'язаний:

підтримувати чистоту і порядок на своєму робочому місці;

вийти з класу, якщо попросить учитель;

підкорятися вимогам чергового учня чи учителя.

Час перерви – особистий час кожного здобувача освіти. Він може його проводити по своєму розумінню, проте, не повинен заважати іншим.

Під час перерви учні можуть вільно переміщатися по школі, окрім тих місць, де їм заборонено знаходитися в цілях безпеки (горище, підвал, кухня, фізична і хімічна лабораторії, майстерня, спортзал).

Під час перерв забороняється бігати по сходах, поблизу вікон і в інших місцях, непристосованих для ігор.

Під час перерв забороняється штовхати один одного, кидатися предметами і застосовувати фізичну силу.

У школі категорично забороняється тютюнопаління.

Категорично заборонено самовільно розкривати вікна, сидіти на підвіконнях чи виглядати у відкриті вікна.

На перервах здобувачі освіти можуть звернутися до свого класного керівника, чергового учителя, дирекції школи за допомогою, якщо проти них здійснюються протиправні дії.

Поведінка здобувачів освіти в їдальні

Під час обіду в їдальні належить дотримуватися добросусідських взаєм і поводитися пристойно.

Здобувачі освіти повинні шанобливо ставитись до працівників їдальні.

Учні приходять в їдальню після закінчення уроку у визначений час.

Розмовляти під час обіду слід неголосно, щоб не турбувати тих, хто їсть поряд.

Учні прибирають посуд після прийому їжі.

Здобувачі освіти дбайливо ставляться до майна шкільної їдальні.

Учні мають право взяти в їдальню принесений з дому сніданок.

Забороняється приходити в їдальню у верхньому одязі.

Поняття «булінг»

Булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві. У тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

Адміністративна відповідальність за булінг

Відтепер такі дії вважаються правопорушенням і тягнуть за собою адміністративну відповідальність у вигляді штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (наразі це – 850-1700 грн.) або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин. Якщо булінг вчинено групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, штраф від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - 1700-3400 грн. або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Слід зазначити, що за правопорушення дітей до 16 років несуть відповідальність їхні батьки. За свої дії громадяни від 16 років несуть відповідальність особисто. Також передбачено і відповідальність за приховування випадків булінгу, а це 850-1700 грн. або виправні роботи до 1 місяця з відрахуванням 20% заробітку.

Права та обов'язки здобувачів освіти

У закладах освіти мають захищати дітей під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психічного насильства, булінгу (цькування), приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю, запобігати вживанню ними та іншими особами на території закладів освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам.

На отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг матимуть право:

- особи, які постраждали від булінгу (цькування),
- особи, які стали свідком булінгу,
- особи, які вчинили булінг (цькування).

При цьому здобувачі освіти зокрема зобов'язані:

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно них, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

Права та обов'язки освітян

Педагогічним працівникам та керівникам закладів освіти слід уважно ставитись до всіх випадків булінгу, повідомляти про них, уважно розглядати заяви, забезпечувати вжиття заходів щодо протидії булінгу, розробляти плани, публікувати їх на сайтах і вчасно інформувати органи Національної поліції та службу у справах дітей про випадки булінгу. В іншому випадку передбачена адміністративна відповідальність за приховування таких ситуацій.

Керівник закладу освіти має забезпечувати створення у закладі освіти безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування), він також:

- розглядатиме заяви про випадки булінгу (цькування): здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування;
- скликатиме засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та вживатиме відповідних заходів реагування;
- забезпечуватиме виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування).

У закладах освіти мають бути розроблені:

- правила поведінки здобувача освіти в закладі освіти;
- план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;
- порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;
- порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

Права та обов'язки педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу також розширилися. Відтепер вони також мають право на захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю і зобов'язані повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб, вживати невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування).

Пам'ятайте, що всі випадки булінгу в школі мають розглядатись створеною в закладі комісією з розгляду випадків цькування.

Поради батькам

Звертайте увагу на поведінку та настрій своїх дітей, їх фізичний та психічний стан. Можливо, ваша підтримка - це найперше, чого дитина потребує. Якщо ви виявили проблему, пов'язану з булінгом (вашу дитину б'ють чи ображають у школі) звертайтеся:

- з заявою до поліції та закладів охорони здоров'я з фіксацією побоїв,
- до директора школи (письмово, звернення надавайте секретарю із зазначенням вхідного номера на вашому примірнику).

Відповідальність

Запам'ятайте самі та навчіть свою дитину про відповідальність за заподіяння шкоди іншій особі. До адміністративної відповідальності притягуються з 16 років, а до того відповідальність за вчинки дітей несуть їхні батьки.

Булінг – штраф 850-3400 грн., громадські роботи від 40 до 100 год. (ст.173-4 КУпАП).

Викрадення чужого майна (крадіжки, шахрайство)— штраф, виправні роботи до 1 міс., адмінарешт — 5-10 діб, повторно — збільшений штраф, виправні роботи — 1-2 міс., адмінарешт — 10-15 діб (ст. 51 КУпАП).

Дрібне хуліганство (нецензурна лайка в громадських місцях, образливе чіпляння до громадян та інші подібні дії) - штраф, громадські роботи, виправні роботи, адміністративний арешт до 15 діб (ст. 173 КУпАП).

Ухиляння батьків від виконання обов'язків стосовно виховання дітей теж тягне за собою адміністративну відповідальність, адже відповідно до ст. 50 Сімейного кодексу України, батьки зобов'язані: виховувати дитину в дусі поваги до прав та свобод інших людей.

Нормами цього закону не передбачається внесення змін до Кримінального кодексу України стосовно запровадження кримінальної відповідальності за скоєння правопорушень, пов'язаних з булінгом (цькуванням), оскільки скоєння правопорушником при вчиненні булінгу (цькування) інших дій, кваліфікуються відповідними статтями Кримінального кодексу України, зокрема – заподіяння тілесних ушкоджень різних видів тяжкості тощо. За такі дії з 16 років, а в окремих випадках з 14 років настає кримінальна відповідальність:

Побої і мордування - умисне завдання удару, побоїв або вчинення інших насильницьких дій, які завдали фізичного болю і не спричинили тілесних ушкоджень, - штраф, громадські роботи на строк до 200 годин, виправні роботи - до 1 року, групове — обмеження/позбавлення волі до 5 років (ст. 126 Кримінального кодексу України).

Погроза вбивством, якщо були реальні підстави побоюватися здійснення цієї погрози - арешт на строк до 6 місяців або обмеженням волі на строк до 2 років (ст. 129 ККУ).

Хуліганство, тобто грубе порушення громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжується особливою зухвалістю чи винятковим цинізмом, - штраф, арешт на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до 5 років. Групове хуліганство - обмеження волі на строк до 5 років або позбавленням волі на строк до 4 років (стаття 296 ККУ).

Умисне тяжке тілесне ушкодження — позбавлення волі на строк від 5 до 8 років (ст.121 ККУ).

Умисне легке тілесне ушкодження - штраф, громадські роботи на строк до 200 годин, виправні роботами на строк до одного року (ст. 125 ККУ).

Кожна дитина або її законний представник мають право звернутись і отримати безоплатну консультацію юриста. У разі потреби представляти інтереси в суді - усі без виключення діти мають право на призначення адвоката (юриста) за рахунок держави.

Телефонуйте 0-800-213-103 для отримання юридичної консультації цілодобово та безкоштовно. Також в Україні діє національна дитяча гаряча лінія (з 12.00 до 16.00) - 116 111 або 0-800-500-225.

Зокрема, передбачено обов'язок засновника закладу освіти вживати заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу. Керівник закладу освіти має забезпечувати створення у закладі освіти безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування), у тому числі: розглядати заяви про випадки булінгу (цькування) здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видавати рішення про проведення розслідування;

забезпечувати виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування);

повідомляти уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти.

Передбачено також зобов'язання закладів освіти забезпечувати на своїх веб-сайтах відкритий доступ до правил поведінки здобувача освіти в закладі освіти, плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу, порядку подання та розгляду заяв (з дотриманням конфіденційності) про випадки булінгу від здобувачів освіти, їх батьків.

Педагогічні працівники:

мають право на захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю;

зобов'язані повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб, вживати невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування).

Зміни щодо протидії булінгу внесено також до спеціальних законів «Про дошкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про вищу освіту».

Запроваджується адміністративна відповідальність за булінг. Так, доповненою статтею 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачено, що булінг (цькування), що вчиняється стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого, тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Якщо цькування вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, то штраф становитиме від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Також передбачено, що неповідомлення керівником закладу освіти уповноваженим підрозділам органів поліції про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до 20% заробітку.

Затверджено
Директор школи
_____ Т.П. Петриченко

ПЛАН ЗАХОДІВ ЩОДО ПРОФІЛАКТИКИ БУЛІНГУ В УЧНІВСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ

№
НАЗВА ЗАХОДУ
Відповідальний за проведення заходу, вікова група
ТЕРМІН ПРОВЕДЕННЯ

1.
Тренінгове заняття «Профілактика булінгу в учнівському середовищі».

Практичний психолог

5-11 кл.

Вересень-Жовтень

2.

Поради «Як допомогти дітям упоратися з булінгом».

Класні керівники

1-11 кл.

Протягом року

3.

Години спілкування на тему: «Кібербулінг».

Класні керівники

5-11 кл.

Протягом року

4.

Корисні правила-поради для профілактики і подолання кібер-булінгу.

Класні керівники

9-11 кл.

5.

Перегляд відео презентацій «Булінг в школі. Як його розпізнати», «Кібербулінг або агресія в інтернеті: Способи розпізнання і захист дитини».

Заступник ЗНВР

5-11 кл.

Листопад-Грудень

6.

Круглий стіл для батьків «Поговоримо про булінг та кібербулінг».

Заступник НВР, практичний психолог

Батьки

Грудень

Травень

7.

Поради батькам, щоби зменшити ризик булінгу та кібербулінгу для своєї дитини.

Заступник НВР, практичний психолог

Батьки

Грудень

Травень

8.

Міні-тренінг "Як навчити дітей безпечної поведінки в Інтернеті".

Практичний психолог

2-4кл.

Січень -лютий

9.

Круглий стіл для педагогічного колективу «Безпечна школа. Маски булінгу».

Педагогічний колектив

Березень

10.

Перегляд відеороликів «Нік Вуйчич про булінг у школі», «Булінг у школі та як з ним боротися – говоримо з Уповноваженим Президента України.», «Зупиніться!!! МОЯ Історія про Булінг і Кібербулінг».

Заступник НВР

1-11кл.

Протягом року

11.

Бесіда –тренінг «Віртуальний терор: тролінг і кібербулінг».

Класні керівники,

Практичний психолог

6-8кл.

Квітень

12.

Консультативний пункт .

«Скринька довіри».

Постійно

ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І – ІІІ СТУПЕНІВ С. ЯКИМІВКА
ОРАТІВСЬКИЙ РАЙОН ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ

НАКАЗ

08.02.2019

№ 9

Про створення
комісії щодо протидії булінгу
у школі

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 18.12.2018 року № 2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)»,

НАКАЗУЮ:

1. Створити у школі комісію з протидії булінгу у складі:

Голова комісії – Т.П. Петриченко

Члени комісії:

Смірнова Л.П. – психолог

Флорінська М.Я. – голова профкому

Хіміч Н.С. – заступник директора з НВР

Поліщученко В.І. – голова батьківського комітету

2. Заступнику директора з НВР Брицькій М.М. розробити та затвердити план заходів щодо протидії булінгу.

3. Контроль за виконанням даного наказу залишаю за собою.

Директор школи:

З наказом ознайомлені:

Т.П. Петриченко

М.М. Брицька

В.І. Поліщученко

Л.П. Смірнова

М.Я. Флорінська

Н.С. Хіміч